

her anføre et Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, nemlig den daværende Rigsdagsmand for Rolding, som senere i en anden Stilling netop har haft megen Leilighed til at støtte denne af ham anbefalede almindelige Valgret hos Befolkningen. Ogsaa han tilstod her dengang — Aaret 1848 —: „Ligesom de indkomne Andragender fra Kjøbstæderne om Bemyndigelse ved Indretningen af Valgloven have deres naturlige Rilde i den Bevægelse, der i Sommer har hersket i Landbostanden, og den stærke Fremtræng, som er skeet fra denne Stands Side, idetmindste her paa Derne, for at sætte sig i Besiddelse af et overveienende Antal af Valg, saaledes kunde der virkelig ogsaa være nogen Frygt tilstede for at indrette Valgloven saaledes, som den foreligger og som den allerede for denne Forsamlings Bedkommende har været bragt i Udførelse, idet Bondestanden efter den, ved lidt Enighed, med stor Lethed af 114 Valg om trent vil kunne sætte sig i Besiddelse af 100, dersom denne Bevægelse i Bondestanden skulde vedvare“. En af de Grunde, som dengang blev gjort gjældende for, at man dog skulde gaae den Vej, som man senere gik, var den, at naar Børnepligtsloven først var gennemført, skulde man ikke i Fremtiden have de flere dengang saa forhadte Klassevalg, der skulde, som man dengang behøvede, herefter ikke længere være Tale om at repræsentere en enkelt Klasse, en enkelt Stand, man skulde i Fremtiden kun see Repræsentanter for Folket i dets Heelhed, idet man troede der- ved — netop saaledes som det i denne Ses- sion atter blev ytret under Behandlingen af Loven om de communale Valg af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 4de Valgkreds (Kraiberg) — at udvikle en større Enighed i Folket. Det er imidlertid klart nok, hvor lidet dette Resultat hidtil er opnaaet, der er vistnok kun Faa, som ikke ville mindes, hvorledes ærede Rigsdagsmænd af Landbostan- den i denne Sal oftere have fremhævet, at de vare udgaaede fra denne Stand, og at de forsaavidt troede særlig at maatte varetage denne Stands Interesser. En anden af de Grunde, som bleve gjort gjældende, var den, som den ærede Forslagsstiller (Müllers) har sigtet til, at Kjøbstæderne fik et virkelig For-

trin derved, at Valgene skulde afholdes i Kjøb- stæderne. Jeg tillægger nu vel ikke dette For- trin nogen overdreven stor Betydning, men nogen Betydning har det dog, og det er aldeles vist, at dette Hensyn blev taget med i Betragt- ning, da man antog Valgloven. Jeg kan i den Henseende henholde mig til, hvad der dengang blev ytret af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen), der dengang repræsenterede den samme Valg- kreds som nu; han udtalte sig nemlig saaledes: „Desuden skal jeg tillade mig at gjøre op- mærksom paa, at foruden det, min ærede Nabo har anført, have Kjøbstæderne et stort Fortrin deri, at Valgene holdes i en Kjøbstad, som ligger i Valgstedet; selv om den ligger i den yderste Udkant af Distriktet, og flere af Land- boerne have 3 à 4 Meil til Kjøbstaden, be- rammes dog Valget i Kjøbstaden“, jeg har ikke flere af hans Ord optegnede, men den samme ærede Rigsdagsmand sluttede udtrykkelig med den Paastand, at saaledes burde det ogsaa i Fremtiden være.

Naar man ogsaa nu virkelig skulde tage det geographiske Hensyn, der blev fremhævet af den ærede Forslagsstiller, maatte man komme til at gaae langt videre end i Valgloven blot at gjøre en Forandring for det Distrikts Bedkommende, hvorom der her er Tale; thi i geographisk Hen- seende kan denne Valgkreds jo ikke have noget Fortrin fremfor alle andre Valgkredse; vi maae altsaa enten gaae videre, eller ogsaa maae vi undlade at tage hiint af den ærede Forslags- stiller fremhævede geographiske Hensyn. En anden Grund, som er bleven anført af den ærede Forslagsstiller, er denne, at man ved at vedtage det foreliggende Lovforslag vilde fore- bygge lignende uhyrt voldsomme Scener for Fremtiden, thi medens den ærede Forslagsstiller idag sagde, at man tidligere havde kjendt lig- nende Valgsccener, seer jeg, at han i sit første Forebræg, da han indbragte Loven, ytrede: „det var Voldsomheder, som vi i vor Valg- historie ikke kjendte Mage til“. Jeg skal dog ikke undlade at bemærke, at jeg erindrer, at da der den 3die Januar 1850 foretoges Valg i Viborg Amts 1ste Valgkreds, var der en De- retning derom i den Berlingske Tidende, hvori det